

Pala Karjalan kannaksen – myös Raudun – historiaa Espoossa

Espoon Laajalahdessa, Pohjois-Tapiolan kaupunginosassa, on enimmäkseen pientaloista koostuva alue, jossa on runsaasti luovutetun Karjalan ja erityisesti Kannaksen pitäjiin viittaavia kadunnimiä:

Antreantie, Elisenvaarankuja, Ensontie, Harlunte, Hiitolantie, Impilahdentie, Koivistontie, Kurkijontie, Kaukolantie, Kirvuntie, Kivennavantie, Koivistontie, Kurkijontie, Lumivaarnatie, Metsäpirtintie, Muolaantie, Rauduntie, Räisäläntie, Sakkolantie, Terijontie, Uudenkirkontie, Uuraantie, Valkjärventie ja Äyräpäantie.

Siis myös Rauduntie! Rautulaisperäinen kysyy pakostakin, mikä on tuon nimikasauman aiheuttanut ja mikä on sen historia.

Heti sodan jälkeen

Kyseessä oleva Laajalahden asuntoalue sai alkunsa siten, että sodan jälkeen mm. kaupungit joutuivat luovuttamaan maata siirtoväen, sotainvalidien ja rintamamiesten asuintarkoituksiin. Alue kuului silloin Helsingin kaupunkiin, joka halusi keskittää luovutusvelvollisuutensa mm. tälle alueelle ja laati ehdotuksen rakennussuunnitelmaksi Laajalahden asuntoaluetta varten.

Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksesta kerrotaan, että nuo karjalaisperäiset nimet saaneet kadut suunniteltiin heti sodan jälkeen. Alueen kadunnimien alkuunpanija oli siis Helsingin kaupunki, johon tuo alue silloin kuului. Nimiä on annettu myöhemmin Espooseen kuulumisen aikana lisää tarpeen mukaan. Joitakin nimiä on poistettu mm. katuverkon muuttuessa.

On luultavaa, että alueelle oli muuttanut tai muuttamassa myös kannakselaista siirtoväkeä. Rauduntie on saanut nimensä 1946 ja rakennettiin pian sen jälkeen. Tonteille valmistui vuosina 1948-1951 mm. rintamamiestaloja ja myöhempinä vuosina lisää. Niistä useimmat on jo purettu, mutta tilalle on valmistunut uusia. Kunnostettuja vanhojakin on vielä jäljellä.

Heti Jatkosodan jälkeen maahamme tuli neuvostoliittolainen valvontakomissio, joka mm. piti huolen siitä, että lähes kaikki luovutettuun Karjalaan viittaava häivytetään maastamme nimiä myöten. Kun esimerkiksi perustettiin säätiötä hallinnoimaan kotipitäjän alueelta sodan jaloista pelastettua varallisuutta,

Raudunkin kohdalla nimeksi otettiin Rauta-Säätiö. Valvontakomissio poistui maastamme vasta 1947. Oli rohkea veto ryhtyä nimeämään katuja kannakselaisten pitäjiä mukaan. Vai oliko kenties kyseessä nimistön laatijoiden tietämättömyys ja Valvontakomission huolimattomuus?

Lisää rautuperäisiä nimiä

Eikä tässä kaikki. Samalla alueella on vielä kaavamuutoksen yhteydessä 1997 nimetty Raudunkuja, joka on Rauduntien sivukuja. Raudunpolku on otettu asemakaavaan 1989, ja se on lyhyt jalankulkuyhteys Rauduntieltä Kehä I:n varren pyörätielle. Raudunkulma on pieni aukio Rauduntien eteläpään tuntumassa. Rautu -nimeä ei siis ole unohdettu nykyisinkään, vaan se elää edelleen.

Kun Espoo on kaksikielinen, niin luonnollisesti noilla teillä on myös ruotsinkieliset nimet. Rauduntie – Rautusvägen, Raudunkuja – Rautusgränden, Raudunpolku – Rautusstigen ja Raudunkulma – Rautushörnan. Ruotsinkielinen Raudun nimi on vanhaa perua ja se esiintyy Suomea koskevissa kartoissa ainakin jo 1700 -luvulla.

Rauduntiellä vanhempi väki tietää yleensä, mihin tien nimi viittaa. Näin kertoivat muutamat tämän kirjoittajan satunnaisesti jututtamat kadulla kulkijat. Nuorempien tietoisuus lienee heikompa.

Voitaneen sanoa, että Raudulle nimetty tie on jopa näkyvämpi ja elävämpi muistomerkki kuin laatta tai pysti jossakin. Hatunnosto Helsingille ja Espoolle.

Rautu oli tunnettu hoveistaan. Tässä kirjoittaja on entisen Raudun tunnelmissa taustanaan asunto-osakeyhtiö Raudunhovi. Kun se on Rauduntien ja Metsäpirtintien kulmassa, voisi kuvitella sen viittaavan vaikka Korleen hoviin. Kuva: Marja Vaikkinen